

40 din., četrt leta 20 din., mesечно ...
 v Jugoslavije: Celo leto 160 din. Inse-
 rat ali oznanila se zaračunajo po dogovoru;
 pri večkratnem inseriranju primeren popust.
 Upravišтво sprejema naročnino, inserate
 in reklamacije.

Naša Straza
 Koroška c. 10 Maribor

Naša Straza

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

Poštnina plačana v gotovini

„Naša Straza“ izhaja v ponedeljek, sredo in
 petek. Uredništvo in upravišтво je v Mar-
 boru, Koroška cesta št. 5. Z uredništvom se
 more govoriti vsaki dan samo od 11. do
 12. ure. Rokopisi se ne vračajo.
 Nezaprite reklamacije s poštnine proste.
 Telefon Interurban št. 115.

59. številka.

MARIBOR, dne 15. julija 1925.

Letnik I.

O bodoči vojni.

Strašne žrtve in posledice svetovne vojne so nalo-
 žile voditeljem držav nalogo, da razpravljajo o miru ter
 dajejo tako nekaj zadoščenja in utehe velikanskim
 množicam, ki po celem svetu kličejo iz dna srca: Nik-
 dar več vojne! Proč z vojno! — Vlada in oblastniki
 se tej nalogi in dolžnosti sicer odzivajo, a na tem od-
 zivu je prav malo iskrenosti. Nasprotno — veliko mi-
 rovnih in razorožitvenih posvetovanj in sklepov skozi
 6 let je prava sleparija in cinično zasmehovanje ljud-
 skih mas, ki obsojajo vojno kot največje zlo.

Ko se na raznih konferencah dolgovечно razpravlja
 o puškah in topovih, o smodniku in dinamitu, ko se vo-
 di evidenca vojaškega staleža ter splošne oborožene si-
 le posameznih držav tako natančno, da se celo o tem de-
 batira, ali naj nosijo nemški policaji samo palice brez
 revolverjev, ko se po rudnikih in tovarnah premaganih
 držav z vednim sumom motrijo najobičajnejše raz-
 streljivne snovi, ko se poleg stroge kontrole nad orož-
 jem premagancev obljublja tudi primerna razorožitve
 zmagovalcev itd., se pa z največjo vneto pripravljajo no-
 vo orožje za nove vojne. Svetovni krmarji in oblastniki
 so bodalo, puško, top in smodnik za to dali na konferen-
 co, ker nameravajo to orožje postaviti v vrsto starin-
 skih mečev, šlemov in ščitov, bodoče vojne pa voditi z
 novim, strašnejšim orožjem. Novo orožje je izbrano s
 satansko preračunljivostjo proti miroljubnemu razpo-
 loženju in človečanski zavednosti najširših ljudskih
 mas. K nožu, puški in topu je treba človeka pregovoriti
 in preslepiti, kar pa ne gre vedno, kar bo vedno težje
 in kar lahko postane tudi nevarno za one, ki poveljuje-
 jo, za novo orožje bo pa zadostovalo le malo, posebno
 odgojenih ljudi, ki bodo z malim rizikom za svojo
 osebo na velikanske razdalje nosili smrt in popolno
 propast.

Svet si je sicer na jasnem, da je glavno orožje bo-
 doče vojne plin, ne zaveda se pa dovolj, kaj vse to po-
 meni. Mirovno razgovarjanje in razpravljanje, nanaša-
 joče se na orožje, ki je že namenjeno za staro šaro,
 ziblje svet v lepe nade, da se temeljito in iskreno dela
 za mir, — ter ga slepi, da ne opazi mrzličnega priprav-
 ljanja novega, še strašnejšega morilnega sredstva. Na-
 dalje se tudi za bodoče orožje, kakor za dosedanje od
 pamtveka najemajo razni propagatorji in »poeti«. Do-
 sedanji hvalilci vojne in orožja so se do malega že iz-
 črpali v visokodonečih besedah o junaštvu in bojni sla-
 vi, zagovorniki novega orožja in bodočih vojn so si pa
 prikrojili drug sistem.

Tako piše Anglež Haldane, da bo vojna s plini ve-
 liko bolj humana, čistejša in tudi krajša. Mož prizna,
 da je vojna veliko zlo, meni pa, da je razpoloženje za
 vojno za sedaj še neozdravljiva človeška bolezen in da
 se tako dolgo, dokler ni pravega leka proti njej, ne mo-
 rejo obsojati vojne priprave posameznih držav in iska-
 nje posebno učinkovitih vojnih in bojnih sredstev. Po
 mnenju Haldane-ja bodo plini cela mesta in cele po-
 krajine za nekaj časa onesposobili za vsak odpor — ni
 treba, da bi jih pomorili — in tako bo nekrvava zmaga
 na strani onega, ki bo naprednejši na polju tehnike in
 kemije. Ko bodo pa enkrat vsi enako napredni in ko se
 bodo orožju-plinu postavila nasproti popolnoma zane-
 sljiva obrambna sredstva, bo pa itak vsaka vojna ne-
 mogoča. Svet naj preiskusi vse mogoče strahote vojne,
 da ozdravi od bolezni vojnega razpoloženja — — —

To je sofisticirano predstavljjanje in priporočanje no-
 vega orožja in novih vojn. Res je, da bodo strupeni plini
 najrazličnejših vrst in med njimi tudi taki, ki bodo
 ljudi samo začasno omotili, a kdo naj obvaruje svet
 pred divjaško uničevalno blaznostjo posameznih letal-
 cev. Kakor so v zadnji vojni razbesneli divjaki klali
 tudi ranjence, ujetnike, starce, žene in otroke, potap-
 ljali ladje rdečega križa, pustošili zaledja itd., tako bo
 imel tudi »junak«
 bodoče vojne popolnoma proste roke. Letalec —
 popolnoma na varnem, 6 km nad zemljo bo
 za prvo bombo, ki s svojimi plini začasno samo omoti,
 spuščal tudi druge, ki vse požgejo, zadušijo, umorijo
 zastrupljenjem vode in zraka — — — Maska proti plinu bo
 postala življenjsko najpotrebnejše oblačilo, ljudje jo
 bodo morali nositi celo med spanjem, vedoč, da jih
 strupeni plin prej dočete kot pa glas vojne napovedi.
 Vsa bivališča in vse stavbe sploh lahko začnejo podirati
 ter je še najboljše, da se zatečejo v podzemne in skal-
 ne brloge prve človeške dobe, dokler ne najdejo za plin
 neprodorne snovi, iz katere bi se dala postaviti prebiva-
 lišča nad zemljo. Pa če se taka snov tudi najde, kdo bo
 mogel iz nje nekaj zgraditi ob učinku strašnih plinov in
 kdo bi mogel eksistirati v varnem oklopu, ko bo na mah
 ves živež zastrupljen?!

Za pravo človeško življenje in bodočnost je potreb-
 na čista resnica in iskrenost. Liga narodov bi morala
 označiti vsako vojno in vsako morilno orožje za zlo-
 čin in sramoto. Spori med vladarji ene in druge države
 naj se nekrvavo rešijo ali izvojujejo. Današnji svet ima
 svetovne mojstre boksanja, šaha itd. Naj si ena stranka

najme enega, druga pa drugega svetovnega prvaka ter
 se podvrže izide njune tekme. Vsi spori se dajo rešiti
 brez krvi in uničevanja, a do tega bo prišlo šele tedaj,
 ko bo vladala ali odločevala prava ljudska volja.

Danes sicer ni več ko nekdanj, da je vladar za inte-
 rese svojega sorodnika pognal deželo v vojno klanje, a
 ohranilo se je še mnogo interesov vladajočih — ni tre-
 ba niti izrazito dinastičnih po vzoru od poprej nekdanj
 — ki povzročajo spore in spopade, ki so večini ljud-
 stva popolnoma tuji in po pravem nepojmljivi. Na stop-
 njo nekdanjega vojnega zsužnjevanja za vladarsko-
 rodbinske interese naroda ene države pada danes tudi
 na razne načine pridobljena vojna obveznost in pomoč
 malih držav do velesil. Če začne danes ena ali druga
 velesila vojno proti narodom svojih kolonij, ki se dvi-
 gajo, zahtevajoč izvedbo v Evropi po svetovni vojni hi-
 navsko proglašene parole: samoodločba narodov, ali
 naj male, od te velesile kakorkoli odvisne države zgra-

bijo za bojno orožje ter vstanejo proti načelu, katere-
 mu same vsled slučaja dolgujejo svoj obstanek?!

Vladinovi takozvani velesil si že ne upajo mo-
 bilizirati lastnega ljudstva, zato pa si iščejo potom raz-
 nih pogodb z drugimi vladinovi drugod vojni človeški
 material. Človeški vojni »materijal«
 ima pa tudi čut in razum in ob tem se morajo razbiti naklepi in posku-
 si bodočih vojn.

Ljudje vseh narodov in vseh ras se morajo zaveda-
 ti, da je cilj vsake vojne ne preureditev, ampak uničenje
 vsaj ene človeške zjednice, da povzroči vojne vedno
 manjšina ali posamezniki, — nad večino in da nosijo
 vse vojne žrtve in strašne posledice ravno ogromno ve-
 činski ljudski sloji — tvorci človeštva in človeških za-
 jednic. Pravi predstavniki in glasniki te ljudske duše in
 sile morajo voditi in odločevati v vsaki človeški zaje-
 nici in v človeštvu sploh, pa ne bo nikdar več vojne —
 sramote in zločina nad človeštvom.

Odgoditev skupščine.

Na skupščinski seji v ponedeljek je bila na dnevnem
 redu znana važna interpelacija poslanca Smodeja (Ju-
 goslovanski klub) o

stališču naše države napram agitaciji za združitev Av-
 strije z Nemčijo.

Po odgovoru zunanjega ministra je interpelant pov-
 darjal, da Koroška ni bila priznana Nemčiji, ampak
 Avstriji in da bi se v slučaju združitve obeh držav zno-
 va odprlo vprašanje slovenskega dela Koroške. Vlada bi
 morala imeti v tem oziru pripravljen načrt. Končno
 predlaga prehod na dnevni red: »Ne imajoč zaupanja,
 da bo sedanja vlada budno in energično zastopala naše
 interese glede agitacije in priključitve Avstrije k Nem-
 čiji, predlagam, da se s to motivacijo preide na dnevni
 red.«

Radičevci glasujejo za vlado.

Nepričakovano je povzel takoj na to besedo Pavle
 Radič ter predložil prehod na dnevni red, češ, vladi se
 lahko zaupa, da bo dobro čuvala naše interese. Ta go-
 vor ni samo znak, kako se radičevcem mudi v vlado,
 ampak je tudi prav neumestna in nepotrebna zaupnica
 PP vladi, ki je stvarno in formalno še na krnilu.

Dr. Trumbić se je v kratkem izvajanju pridružil
 poslancu Smodeju ter se z zajedničarji ni udeležil gla-
 sovanja, katero so radičevci prvič opravili skupaj z
 vladno večino.

Po glasovanju je predsednik naznanil, da se pri-
 hodnja skupščinska

seja skliče pismenim putem.

Domneva se, da bo skupščina odgodena največ za
 4 dni in da bo med tem že sestavljena RR vlada.

Ob sklepu R. R. protokola.

V soboto popoldne so radikalni in radičevski dele-
 gati izjavili, da je sporazum gotov, protokol izročen Pa-
 šiču, s posebnim kurirjem obveščen kralj ter da se lah-
 ko že vse smatra za gotovo in sklenjeno. Za nedeljo do-
 poldne so razni listi napovedovali

sejo radikalnega kluba,

ki naj bi sprejela sklenjeni RR protokol. Radikalni po-
 slanci so bili vsi zbrani, seja se pa ni vršila. Neki listi
 poročajo, da se je zakasnil kurir, ki je bil poslan h
 kralju na Bled.

Razpoloženje med radikali.

Proti sporazumu z radičevci so se že v nedeljo ča-
 kajoč na sejo izražali nekateri prečanski radikalni po-
 slanci — zlasti oni iz Dalmacije in Vojvodine, kar je
 prav čudno, ko samostojni demokrati vendar po pre-
 čanskih krajih toliko terorizirajo radikalne pristaše.
 Poslanec Dragović, ki je odložil podpredsedniško me-
 sto v klubu, je sedaj izjavil, da se sicer še ni sprijaznil
 s sporazumom z radičevci, a da se v vsem pokori stran-
 kini disciplini.

Kot glavni del sporazuma

se razglša sledeče:

1. Striktno in pravilno izvajanje vidovdanske usta-
 ve. Od ustave se lahko pozneje enkrat samo to spreme-
 ni, kar se v praksi enkrat izkaže kot slabo.

2. V skupščini se sprejmejo v načelu vsi zakoni, ki
 so že izdelani kot osnutki, podrobnosti se pa lahko še
 spremenijo. Delo na začelih zakonskih osnutkih se
 nadaljuje.

2. Režim v Hrvatski se spremeni, a vse le na temelju
 in v duhu obstoječih zakonov. Občinske in oblastne vo-
 litve naj se izvedejo v najkrajšem času, upravne funk-
 cionarje bo pa namestila nova vlada.

Po svetu.

Pred rudarsko stavko v Angliji. Lastniki angleških
 rudnikov so vsled stagnacije v prodaji premoga skle-
 nili znižati rudarske mezde. Rudarji so sklicali nato ve-
 liko protestno zborovanje, katerega so se udeležili za-
 stopniki vseh rudarskih in delavskih organizacij. Taj-
 nik rudarske federacije Coch je v svojem govoru iz-
 javil, da so rudarji pripravljeni pričeti s stavko, da si
 obranijo svoje dosedanje mezde. Svaril je vlado in last-
 nike rudnikov, naj ne tirajo rudarjev v boj, ki bi po-
 menil za Anglijo nevarnost, kakršne še ni doživela. —

Lastniki rudnikov so nato svoje predloge glede znižanja
 mezd umaknili in pričela so se nova pogajanja, ki pa
 niso privedla do zaželenega zaključka. Nevarnost stav-
 ke je še vedno velika.

Rusko-angleški incidenti. Sovjetski poslanik v Lon-
 donu Rakovski je po svojem povratku iz Moskve za-
 prosil za avdijenco pri ministru zunanjih del Chamber-
 lainu. Minister mu je šele čez dva dni na to odgovoril,
 da ga ne sprejme. Rakovski bo najbrž radi tega zapu-
 stil London. — Drug incident se je dogodil v belgijskem
 morju. Angleška eskadra je v bližini ruske obale sre-
 čala bojne ladje sovjetov. Angleške ladje so pozdravile

ruske s topovskimi streli in izobesile rusko carsko zastavo. Ruske ladje so na to izzivanje obrnile in brez pozdrava odplule. — Taki incidenti, ki so sami na sebi malenkostni, kažejo, da vlada med obema državama zelo napeto razmerje, ki postane v kratkem lahko usode polno.

Baltiške države proti Rusiji. Rusko časopisje je zelo vznemirjeno vsled vedno sovražnejšega držanja baltičskih držav. Opozarja na nevarnost sporazuma med Poljsko in zvezo baltičskih držav, ker s tem je dobila Rusija na zapadu nevarnega sovražnika, ki ji bo zadal še mnogo skrbi. Ob rusko-poljski meji se bodo vršile v avgustu velike vojaške vaje, katerih se udeležijo poleg poljske armade tudi oddelki Litovske, Letške in Estonke in njihovi vojaški strokovnjaki.

Dnevne novice.

Priljubljenost Pribičevića pri srbskih učiteljih. — Naši UJUjevci na vsaki konferenci in zborovanju klečeplazijo v posebnih udanostnih brzojavah in resolucijah pred prosvetnim ministrom Pribičevićem. Koliko pomeni Pribičević in njegovo ministrovanje v očeh srbskega učiteljstva, naj nam služi tole dejstvo v pojasnilo: Zadnjo soboto je v Beogradu končal kongres srbskega učiteljstva, ki tvori posebno sekcijo UJU. Kongres je trajal cele tri dni in mu je prisostvovalo nad 1300 učiteljev. Na teh zborovanjih so se obravnavala stanovska ter razna nacionalna vprašanja, kojih razprave so se gibale v ostri opoziciji proti prosvetnemu ministru Pribičeviću. Med vsemi zbranimi srbskimi učitelji se je dobil samo eden, neki Popović, ki je vstal in hotel v posebnem nagovoru proslaviti ministrsko delovanje g. Pribičevića. Komaj pa je izgovoril prve stavke, je nastal med zborovalci občen nemir, prekanje in očitna nevolja. Učitelj Milan Ikonjić, rezervni podpolkovnik, ki se je veliko in hrabro boril v svetovni vojni, se je tako razburil radi Popovičevih besed, da se je zagnal v govornika in ga med ploskanjem zbranega učiteljstva oklofotal. Kongres je zaključila posebna resolucija, ki se med drugim nanaša tudi na celotno prosvetno, administrativno in politično delovanje ministrov pravde in prosvete. Resolucija ugotavlja, da je zavel ravno v prosvetnem ministrstvu korupcionistični anacionalni ter umazano strankarski režim, ki je le v škodo naši nacionalni prosveti. Vseh osem točk resolucije vsebuje napade na Pribičevića, na njegovo šolsko upravo ter strankarsko politiko proti svobodno čutečemu in naprednemu učiteljstvu po vseh krajih naše države, a osobito še v Srbiji, ki se je toliko borila za svobodo. Resolucijo zaključuje poziv na vse merodajne činitelje in na vlado, da reši našo prosveto Pribičevića. Ravno kar omenjena resolucija je bila sprejeta enoglasno. Izvolil se je še poseben odbor, ki ima nalogo, da posamezne točke resolucije izpopolni in po možnosti poostri. Končanemu kongresu je zvečer sledil običajni banket, na katerega pa g. Pribičević tokrat prvič ni bil povabljen. — Tako torej izgleda priljubljenost g. Pribičevića med srbskim učiteljstvom! Ostro obsodbo Pribičevićevega prosvetnega delovanja si naj vtaknejo za klobuk naši slovenski policajdemokratski UJUjevci ter to še osobito sedaj, ko je njihov bog Pribičević na pobegu iz vodstva naše prosvete.

Slovenski možje, naši fantje, bivši vojaki! Kakor lansko leto, se tudi letos zberemo v nedeljo, dne 30. avgusta, na Brezjah, kamor nas vabi in kliče Zveza slovenskih vojakov, kjer se ob tej priliki odkrije prelepa spominska plošča v svetišču Marijinem v spomin na lanski sestanek in v počaščenje naših predragih padlih tovarišev. Tisoče naših mož in fantov je bilo lani na Brezjah, letos naj nas bo še več! Obudili bomo naše stare spomine, spomnili se naših tovarišev, ki jih je pobrala in pomorila svetovna vojna, obnovili naše staro prijateljstvo, pozabili pa tudi ne bomo naše matere na Brezjah, pod kojim varstvom bomo zborovali. Za udeležence tega sestanka bo preskrbljena polovična vožnja na železnica. Zeleti bi bilo, da bi se v vsaki župniji našel ali prijavil kak zaupnik, ki bi nabiral prijave udeležencev in to vsaj 14 dni pred 30. avgustom naznanil glavnemu odboru ZSV v Mariboru (g. Anton Krepek), koliko mož in fantov iz vsake fare pojde na Brezje, da se zamore vse potrebno in pravočasno preskrbeti glede vlakov in eventualnega skupnega odhoda, oziroma posebnega vlaka. Natančneje se bo še poročalo.

Nekaj za gospodarje in posle. V smislu poselskega reda imajo vsi posli, ki so služili neprenehoma dve leti v isti službi, pravico do dopusta osmih dni. Nadalje imajo službo dajalci tudi svojim poslom (služkinjam, hlapcem itd.) pred nastopom dopusta polovično mesečno plačo kot podporo za čas dopusta. Seveda se pa redna mesečna plača nikakor s tem ne zmanjša ali ukine. Naj bi ne bilo službo dajalca, gospodinjje, ki bi se protivila dati tudi poslom to, kar jim pripada. Tudi posel je potreben počitka in okrepčila. In če bo videl, da se mu ne krati njegova pravica, te mrajiš in z večjim veseljem bo služil svojemu delodajalcu zvesto in pošteno.

Petdesetletnica Kola jahača in vozača v Ljutomeru. V Ljutomeru, središču Murskega polja, ki je znano po svoji stari kmetski konjereji, slavi Kolo jahača in vozača dne 15. in 16. avgusta svojo 50letnico. Na programu prvega dne je razstava prvovrstnih kasačev-amerikancev in toplokrvnih konj, potem uporabnostna izkušnja kasačev (na dirkališču, pred plugom, težkim vozom in pod sedlom) ter dve dirki. Dne 16. avgusta se vršijo popoldne 4 dirke, vse na dirkališču na Cvenu. Opozarjamo vse ljubitelje konj na to prireditev posebno zaradi tega, ker se bo ta dva dni videlo na razstavi in na dirkališču veliko število prvovrstnih konj. Letošnja zmagovalka v jugoslovanskem derbiju (Nadina) izhaja iz ljutomerske reje.

Dr. Lipold: Ali mandat, ali —

Dober mesec bo že, odkar je mariborskim samostojnim demokratom poslanec dr. Pivko prinesel žalostno vest iz Beograda, da Pašić likvidira nacionalni blok. Z najbridkejšimi občutki je sprejel nosilca te hiobske pošte dr. Franjo Lipold, ki v SDS hiši žalosti ni samo tarnal, ampak tudi rohnel in razsajal.

Pogodba glede mandata.

Pred volitvami smo pisali, da je pravi mandator dr. Žerjava dr. Lipold in da je bil dr. Pivko postavljen za nosilca liste samo kot posebna atrakcija za uradništvo in sokolstvo ter da je obstojala pogodba, po kateri dr. Pivko proti primerni odškodnini prepusti svoj mandat dr. Lipoldu.

Žerjavovci so proti našemu razkritju nastopili samo s psovskami ter so obstoj take pogodbe večkrat

indirektno priznali.

Umazane kupčije in pogodbe po volitvah ni kazalo izvesti, ker se prvič ni hotelo dati klerikalcem prav, drugič so pa dr. Lipolda tolažili, — gotovo se je tolažil tudi sam — da se bo dalo na štajerskem

SLS ukrasti en mandat

in da bo tako on sedel v parlamentu. Ko se je govorilo o anketiranju štajerskih mandatov, je bilo upanje na višku, ko so se pa mandati verificirali ter se intrige izjalovile, je pa začel dr. Lipold vedno odločnejše

terjati izvedbo pogodbe,

pa naj se s tem tudi potrdijo vsa »klerikalna« razkritja. Dr. Žerjav ima že dolge mesece velike skrbi in muke z dr. Lipoldom. Nekaj časa mu je prigovarjal, naj še malo počaka — enkrat do te, drugič do druge seje, — potem, ko prigovarjanje in pomirjevanje ni več za-

Odbor za postavitev spomenika v svetovni vojni preminulim vojakom v Mariboru je pričel danes z razpošiljanjem oklicev, katerim so priložene poštne položnice s prošnjo, da se po možnosti vsak odzove in nekaj prispeva za spomenik padlim vojakom in ureditev vojaškega pokopališča na Pobrežju pri Mariboru. Kdor pa ne more ali noče ničesar prispevati, pa se prosi, da radi varčnosti vrne vsaj našo prošnjo, oklic s položnico.

Smrtna nesreča invalida. Iz Drave so potegnili pri Fali vojnega invalida Romana Lederer, kateremu je manjkala desna noga. Kako in kje da se je vtopil, še ni pojasnjeno. Pri utopljenju so našli razne listine in 100 dinarjev v denarju. Raniki, ki je bil po poklicu zidar, se je najbrže ponesrečil. Pokopan je bil v Selnici ob Dravi, kjer je bil tudi doma.

Uniforme za rezervne oficirje. Uniforme za rezervne oficirje so prispale od osrednjega odbora uprave udruženja rezervnih oficirjev na pododbor z naredbo, da se izdajo oficirjem, ki so tega leta poklicani na orož. vajo, pa uniforme še niso sprejeli. Vsak rezervni pešadijski ali artilerijski oficir, ki je pozvan na orožne vaje se mora zato radi uniforme obrniti na pododbor udruženja rezervnih oficirjev v mestu štaba polka, kamor je poklican na vajo. Če v tem mestu pododbor ne obstoja, naj se oni, ki žive v Sloveniji, obračajo na pododbor v Ljubljani.

Požrvalna mati. V nedeljo zvečer se je dogodil v Zagrebu v prometni Ilici pretresljiv dogodek. Neki otrok je hotel preskočiti tramvajsko progo v trenutku, ko je pridrvel tramvaj. Mati otroka se je s strahovitim krikom zagnala za otrokom, da ga reši. Tramvaj je zgrabil oba; otroka je vrgel na stran, mati pa je padla pod kolesa. V tem hipu se je posrečilo vozniku voz ustaviti. Kot po čudežu se materi ni ničesar zgodilo, ležala je samo nezavestna pred kolesi. Tudi otrok je zadobil samo lahke poškodbe.

Smrtna obsodba v Zagrebu. Vojaško divizijsko sodišče v Zagrebu je v soboto obsodilo na smrt orožnika Stamenkovića, njegovega tovariša Radičevića pa na 20 let ječe. Stamenković in Radičević sta služila kot orožnika v Jaski pri Karlovcu. V vasi Hrženik poleg Jaske sta meseca aprila preteklega leta ustrelila v pijanosti vaškega starešino in orožniškega narodenika Jelenića. Po zločinu sta pobegnili, vendar so ju kmalu ujeli in pred vojnim sodiščem sta bila obsojena na smrt. V Beogradu ni bila obsodba potrjena in zato se je vršila še ponovna razprava, ki pa je končala z istim rezultatom, kot prva.

Slovenski misijonarji na Kitajskem. Nedeljski ilustrirani »Slovenec« prinaša slike iz delovanja naših rojakov-misijonarjev na Kitajskem. Za 2 in pol milijona katoličanov na Kitajskem skrbi 2552 duhovnikov, med katerimi delujejo štirje Slovenci in dva Hrvati. V srednjem delu države so Slovenci Peter Turk, Engelhard Avbelj in Veseljko Kovač. V južni Kini je salezijanec Josip Kerec. Na severnem delu pa delujeta dva Hrvata — lazarist Tomaž Češka in frančiškan Horvat. Delovanje slovenskih misijonarjev na Kitajskem je nam že poznano iz knjig, katere je izdala Mohorjeva družba in v katerih popisuje misijonar Veselko Kovač svoje doživljanje na daljnem Vzhodu.

Vztrajna napadalka. V Sarajevu se je zgodil te dni slučaj, ki je vzbudil pozornost celega mesta. Neka Rusinja je večkrat poskusila, da bi iz revolverja usmrtila sarajevskega advokata dr. Tatara. Ta odvokat je živel že dve leti ločen od svoje zakonske žene in vzdrževal razmerje s svojo tipkarico Rusinjo. Dr. Tatar si je po dveh letih premislil in sklenil, da bo zopet skupno živel

leglo, je pa prišel na to, da bi bila za dr. Lipolda najboljša in najizdatnejša odškodnina

članstvo upravnega sveta Trboveljske premogokopne družbe.

Ta odškodnina je tudi dr. Lipoldu ugajala, ker dobiva upravni svetnik TPD letno

od 170.000 do 300.000 dinarjev nagrade

in je bilo že vse v najboljšem teku, da se mu to mesto zasigura ter izplačajo težki tisočaki, za katere ni treba niti s prstom ganiti. Poslanec biti je sicer tudi lepo, častno in veljavno, a 300.000 dinarjev kar za nič, brez vsakega truda, brez napornih potov, sej in glasovanj, to je tudi nekaj.

Kakor znano, je dala TPD celih 3000 D za Jugoslovanska Matico, torej eno stotino svetniške nagrade — dr. Lipold bi pa kot upravni svetnik dal mogoče poldrugo stotino in tako bi si pridobival tudi na tem polju čast in slavo.

Vse se je prav lepo gibalo v smeri ugodne rešitve mandatorskega vprašanja, ko pride naenkrat hiobska pošta o likvidaciji nacionalnega bloka. Ob tej pošti je dr. Lipoldu vskipela jeza, z njo vred pa tudi sum, da so ga glede mandata in odškodnine vleкли za nos, — in mož je začel tuhtati, kako bi si sam pomagal ter ob potopu nacionalnoblokaške barke srečno zaplaval v RR vode.

Za sprejem med radikale

se je začela v Mariboru samostojno potegovati ena skupina samostojnih demokratov, nekateri mislijo tudi na kak aranžma z radičevci in to vse iz kalkuliranja, da bi se radikali SDS prvakov sicer branili, nižje šarže pa prav radi sprejeli in da je z izgonom iz vlade za vedno konec in polom Samostojno demokratske stranke in njene politike.

s svojo ženo. Ko je hotel ostaviti tipkarico, je takoj iz ljubosumnosti že v pisarni dvakrat ustrelila vanj, a ga ni zadela. Ko je advokat predal napadalko policiji, je tam med zasliševanje poskusila, da ga usmrti, a tudi tokrat jej je nakana spodletela.

Pravilnik k stanovanjskemu zakonu z vsemi potrebnimi pojasnili, formularji, vlogami itd. izide koncem prihodnjega tedna v založbi »Jug« v Ljubljani. Pojasnila, kakor tudi formularje vseh mogočih vlog za stanovanjsko sodišče, je sestavil član stanovanjskega sodišča dr. Alojzij Gradnik. Knjižica bode izvrstno služila vsem privatnikom in oblastem, ki imajo opravka s stanovanjskim sodiščem. Datum, kedaj izide in ceno objavimo prihodnjič.

Prevzem poslov Anglo-Austrian Bank Ltd., podr. Maribor potom Hrvatske eskomptne banke, Zagreb. Z ozirom na to, da je Anglo-Austrian Bank Ltd., London, že od leta 1922 udeležena z večjim deležem pri Hrvatski eskomptni banki v Zagrebu, je sklenil njen upravni svet v Londonu, da radi jednostavnosti in poslovanju izroči svojo dosedanjo podružnico v Mariboru Hrvatski eskomptni banki. Hrvatska eskomptna banka je že prevzela vse dosedanje posle Anglobanke in jih vodi pod firmo: Hrvatska eskomptna banka, podružnica Maribor na Aleksandrovi cesti št. 46. V vodstvo prevzete podružnice je imenovala centrala Hrvatske eskomptne banke za ravnatelja gospoda Maksa Hermann in za namestnika ravnatelja gospoda Bogdana Pogačnika, dosedanjšega reprezentanta Anglo-Austrian Bank Ltd., podružnice v Mariboru. Popolnoma vplačana delniška glavnica znaša D 140.000.000. Izkazani rezervni kapital pa D 45.000.000. Hrvatska eskomptna banka, koje centrala se nahaja v Zagrebu, je bila ustanovljena l. 1868, ter ima svoje podružnice v Beogradu, Osijeku, Vinkovcih, Petrinji, Križevcih, Dubrovniku in Sušaku. Poleg teh podružnic je z prevzemom podružnice Eskomptne i Pučke banke d. d. v Subotici pred kratkim otvorila tudi v Subotici svojo novo podružnico. V koncern Hrvatske eskomptne banke spada velik del domačih podjetij in industrij, katere kljub splošni gospodarski krizi dobro uspevajo. Na podlagi svojih interesnih bančnih skupin v tuzemstvu, ima ravno na podlagi ozkih zvez z Anglo-Austrian Bank Ltd., London, tudi v inozemstvu zelo razširjeno svoje poslovanje. Ne glede na porast dinarja in na splošno gospodarsko krizo, je izkazala za svoje poslovno leto 1924 čistega dobička D 28.701.029.27. V istem poslovnem letu so se povišale vloge na tekoči račun in vložnih knjižicah za D 71.475.411.62, tako da so znašala vloge s 31. decembrom 1924 skupno D 356 milijonov 107.255.63. V istem razmahu je tudi porasel skupni denarni promet, in sicer za celih D 9.900.630.792, tako, da je bilo vsega denarnega prometa v poslovnem letu 1924 D 73.897.776.046.78.

Borza. Dunaj 796.50—808.50, Berlin 1347—1362, Budimpešta 792—812, London 275.45—278.45, New-york 56.43—57.23, Paris 269.50—274.50, Praga 167.95—170.35, Zürich 11025—11125, Trst 208.80—211.80. V Zürichu notira dinar 9.05.

Nov vozni red

veljaven od dne 5. junija 1925, je izšel ter se dobiva v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Cena je komadu D 1.50.

So li katoliška društva rokodelskih pomočnikov še upravičena?

Dne 5. in 6. septembra t. l. obhaja katoliško društvo rokodelskih pomočnikov v Mariboru 70letnico svojega obstanka. Je to najstarejše katoliško društvo v Mariboru. O tej priložnosti se vprašamo, ali še je ta Kolpingova ustanova danes umestna? V 75 letih od rojstva prvega društva v Kölnu so se vse razmere tako predrugačile, da se nekaterim taka društva zdijo zastarela, ne več upravičena. Če pa premotrivamo takratne razmere z današnjimi, moramo priznati, da za rokodelske pomočnike iste, kolikor so povzročile ustanovitev kat. društev rokodelskih pomočnikov, tudi dandanes niso zginile, ampak še danes obstojajo mogoče v poostreni meri.

Ko so stari rokodelski cehi zginili, se je za pomočnike marsikaj spremenilo. V cehih so pomočniki živeli pod isto streho kakor njihovi mojstri; mojstri so morali nadzirati svoje ljudi ne samo glede strokovne izobrazbe, ampak tudi glede нравnega življenja. Pomočniki so imeli svoja zbirališča, kjer so razpravljali o svojih razmerah, so se zabavali itd. Po prenehanju cehov so bili pomočniki vrženi na cesto, sami so si morali poiskati svoja stanovanja in so pri tem zašli mnogokrat v prave moralne mlakuže. Po storjenem delu niso znali, kako bi svoj prosti čas prebili in pobili in šli so v gostilne, kajpada ne v prvovrstne, ampak mnogokrat v brloge, kjer so zgubili zadnje svoje moralne moči. Le moralčno dobro podkovani pomočniki so se proti takim razmeram borili, dokler niso konečno sami omagali in občinam razmeram podlegli. Kakega mojstra pa si lahko pričakoval iz teh pomočnikov?

A. Kolping je kot čevljarški učenec in pomočnik take razmere iz lastnihkušenj poznal; in ko je po božji previdnosti in svoji izredni pridnosti postal duhovnik, je posvetil svojo največjo pažnjo ravno rokodelskemu stanu, začel zbirati rokodelske pomočnike okoli sebe, da bi jih obranil verske brezbrige, jim dal priložnost za izobrazbo in pošteno zabavo. V to svrhu je ustanovil leta 1849 v Kölnu prvo kat. društvo rokodelskih pomočnikov. In da je s svojo ustanovo pravo zadel, se spozna iz tega, da so se začela kat. društva rokodelskih pomočnikov jako razvijati ne samo okoli Kölna, ampak po Nemčiji, Avstriji, celo na Belgijsko, Francosko in v Rimu so prodrla. Po njegovi osebnosti agitaciji so že pred 70 leti nastala taka društva tudi v Zagrebu, Ljubljani in Mariboru.

Namen Kolpingovih društev je torej bil, društvene člane vzgojiti na trdnj verski podlagi, jim pripomoči strokovno izobrazbo in preskrbeti pošteno zabavo. Verstvo in čednost, vzajemnost in ljubezen, delavnost in marljivost, veselost in šala: to so značilnice ali gesla kat. društev rokodelskih pomočnikov. Kdor se po njih ravna, bo postal dober in pošten rokodelc in obrtnik.

Ali danes ne vladajo iste razmere v življenju obrtniškega pomočnika? Od začetka do konca velja isto, kar je napotilo Kolpinga na ustanovitev svojega društva. Ako bi še ne bilo kat. društev rokodelskih pomočnikov in bi prišel en Kolping še le danes na svet: prepričani smo, da bi njegovo prvo delo bilo, ustanoviti tako društvo. Ali se neveda ne razširja danes na cesti, v delavnicah in na zborovanjih? Ali niso stanovanjske razmere za delavce in pomočnike — redni člani kat. društev rokodelskih pomočnikov — navadno neoznjeni pomočniki — dandanes še mogoče bolj žalostne, kakor pred 75 leti, in povojna merala, kdo vse ne obupava nad njo? In zabava — kolikokrat ne obstoji v samih sirovosti?

Zadnjič se je nekdo izrazil, da je naše društvo danes zastarelo, ker ima vsaka obrt svojo strokovno organizacijo. Je že res, da obstoje različne strokovne organizacije, ali iz tega še dolgo ne sledi, da bi bilo kat. društvo rokodelskih pomočnikov nepotrebno, ker ne skrbi samo za strokovno izobrazbo vobče — seve za vsako panogo posebej ne more, ker manjkajo sredstva — ampak v prvi vrsti za krščansko vzgojo.

Ne, kat. društva rokodelskih pomočnikov niso zastarela, niso neumestna in nepotrebna! Izrastla so iz katoliške Cerkve — tako je izvajal vrhniški podpredsednik pri ljubljanski 70letnici — in kakor katoliška cerkev nikdar ne zastari, tako ne bodo zastarela tudi kat. društva rokodelskih pomočnikov. V postranskih rečeh se itak prilagodijo časovnim razmeram in napredujejo; za marsikatero socialno stvar so ravno naša društva dala prvo pobudo; v glavnih točkah pa so društva vedno mlada, kakor njihova tla, to je krščanstvo, ona so dobra in koristna, pa ne samo dobra in koristna, ampak tudi potrebna za današnji čas! In posebej še tudi v Mariboru. O tej zadevi pa mogoče drugokrat!

Bog blagoslovi pošteno rokodelsko delo!

Iz Maribora.

SEJA MARIBORSKEGA OBČINSKEGA SVETA.

Potek večerajšnje seje obč. sveta je bil zelo živahen, mestoma celo buren. Zasluga gre našim dičnim socialistom, ki ne morejo pozabiti, da so nazadovali od močnejšine, ki je imela celo svojega župana, na 4 mandeljce, ki se nikakor ne morejo uveljaviti ter v novem obč. odboru igrati one vloge, katero bi radi v svoji megalomaniji. Da se pri svojih volilcih nekoliko rehabilitirajo, so se zadnje čase vrgli na demagogijo, ki je na večerajšnji seji postala naravnost komična. Vsako najmanjšo stvar zagrabiijo ter skušajo napraviti iz muhe slona, dasi se s tem samo osmešijo. — Večraj so si izbrali za žrtev svojih demagogičnih napadov g. župana, ki pa jih je dobro zavrnil, ter jim v stvarnih odgovorih dokazal njihove laži. Najbolj jih jezi, ker so zgubili svoj vpliv v mestnih podjetjih, kjer so preje terorizirali

vse, ki niso bili njihovi pristaši ter nastavljali na račun občine samo svoje najzvestejše privrčence. Nadalje si hočejo prilastiti nekaj monopol na socialno politiko ter se predstavljajo kot največji zaščitniki vseh revežev. Pri tem gospodje pozabljajo, da so ravno oni to polje najbolj zanemarili, dasi so tri leta gospodarili na občini.

Potek seje.

Socialiste je razburil že takoj v začetku seje predlog narodnih socialistov, naj občina pošlje vladi resolucijo, v kateri protestira proti uvedbi nove carinske tarife, ki je vzrok nove draginje, nadalje da uredi cene na trgu in stori vse, da se ji vrne zopet obrtni referat. Iz jeze in ljubosumnosti, da oni niso stavili tega predloga, so ostro napadali narodne socialiste. Na predlog dr. Lipolda, ki zvesto čuva, da občinski svet ne kritizira sklepov vlade, se je izročil predlog odseku. V odsek gredo tudi predlogi o zdravstvenem pregledu dvorišč in greznic, o popravilu ograje na Ruški cesti in o razsvetljavi mestnega parka.

Kot druga točka dnevnega reda so prišla na vrsto vprašanja. Tu so pokazali socialisti višek svojega demagoškega komedijantstva. Zahtevali so od g. župana pojasnila o adaptaciji mestnega kina, nadalje, zakaj ne odloži g. Roglič mandata itd. G. župan se je v svojem odgovoru skliceval na zapisnik, ki je overovljen in potrjen ter dokazuje, da je občinski svet pooblastil mestni svet, da odobri pogodbo, kar se je tudi zgodilo. Gospod Roglič bo pa odložil mandat, ko stopi pogodba v veljavo. — Na drugo vprašanje o nastavljanju uradnikov je opozoril g. župan na pragmatiko, ki določa naslov in čin uradnikov s fakultetno izobrazbo. — G. Bahun se je zaletel, ker mu nič pametnejšega padlo v glavo, v benčinski rezervar pred Gospodarsko zadržno banko. G. župan je pojasnil, da prostor, kjer se stavi rezervar ni občinski, ampak javen in radi tega nima občinski svet nobene pravice naprave prepovedati. Kompetentno je za to okrajno glavarstvo, ki je izdalo svoje odobrenje in napravo komisijoniralo. — Končno je socialist gospod Ošlak zahteval pojasnila za neke v bolnici prodane svinje, katere bi se bile morale baje prodati v mestni mesnici, potem, zakaj se ne izvršuje sklep o postavitvi stojnic in zakaj ni gospod župan interveniral pri pobiranju občinskih doklad, katere so pobirali hišni posesniki od najemnikov od nove stanarine, mesto od stare? — Odgovor gospoda župana je pojasnil, da svinje v bolnici niso bile občinska last, da jih je torej bolnica prodala, komur je hotela, nadalje, da se sklep obč. sveta o postavitvi stojnic že izvršuje, ker si je tričlanska komisija ogledala stojnice na Dunaju in v Grazu ter stavbeni urad že izdeluje načrte in slednjič, glede pobiranja obč. doklad je že opetovano posredoval med najemniki in posesniki in tozadevni sklepi obč. sveta so bili tudi že zdavnaj obelodanjeni v časopisju. — Socialisti se s temi stvarnimi in jasnimi odgovori niso zadovoljili, ampak tirali so komedijo do vrhunca z zahtevo, naj se izreče gospodu županu graja in naj se o njihovem predlogu poimensko glasuje. Vodstvo se je na to prevzel gospod podžupan dr. Lipold, nakar je obč. svet predlog socialistov zavrnil. Socialisti so s svojim predlogom, s katerim so se hoteli masševati za graje, katere je svojčas bivši obč. svet opetovano izrekel njihovemu sodrugu Grčarju, žalostno propadli. Dr. Leskovar je zopet zasedel župansko mesto in seja se je nadaljevala.

Poročilo odsekov.

II. odsek (poročila g. Stabej): Osrednja zveza gostilničarskih zadrug protestira proti odloku vlade, da dobi vsakdo gostilničarsko koncesijo, kdor plača takso. Občina se protestu pridruži. — Zadruga Mojmir priporoča občinsko stanovanjsko posredovalnica, ki pa je predvidena že v načrtu socialno politične uprave mestne občine. — Prostor za socialno-politični urad se adaptirajo; stroški znašajo 2050 D. V drž. dečjem domu se popravi streha, kar bo stalo 35 tisoč dinarjev; domu se prepusti tudi polovica vrta otroškega zavetišča. Ljudska kuhinja se preseli v mestno oskrbnico, kjer se opuste dosedanje kuhinje (5) ter se preuredijo v sobe. Na ta način se dobi prostor za sprejem 15 novih ubožcev. Adaptacijski stroški so preračunjeni na 17 tisoč din., kriti bodo pa s prihrankom najemnine, katero je plačevala občina za prostore ljudske kuhinje. — Pravila Vesne je odsek predstiral ter priporoča samo pri točki 6. nekatere izpremembe, katere obč. svet odobri. — Načrt za avtomobilno družbo, katerega je izdelal neki Srobotnik ter ga priporoča, se izroči odseku.

IV. odsek (poročila g. Roglič):

Plinarna priporoča, da se popravi stanovanjsko hišo tako, da se napravi iz hodnika stanovanje; stroški so proračunani na 21 tisoč dinarjev ter jih obč. svet odobri. — Gledališče je potrebno nujnega popravila, ki bo stalo 138 tisoč dinarjev, kredit za to je že obljubila preskrbeti mestna hranilnica po 12 odstot. Popravi se v gledališču parter, kjer se loči sedeže od dijaškega stojišča in napravilo se bo zasilni izhod. — Centralizacija telefona na mestnem magistratu bi prišla mnogo predrago ter se odloži. — Občinska dela brez razpisa se bodo dajala do svote 20 tisoč dinarjev. — Avtomobilni škropilni voz si občina nabavi prihodnje leto. — Pometačem, ki ponoči potajo ceste, se plača zviša na 50 D za 7 urno delo; njihovo število se pomnoži za 1, nadalje se ne smejo porabljeni delavci nad 70 let stari. — Konjaču Nendlu se zavrne prošnja za povišanje prevozne tarife za fekalije v odprtih sodih. — Miloščina se poviša nekaterim vdovam po mestnih delavcih na 30 D. Na predlog g.

Stabeja mora odsek za socialno politiko in ubožni svet zbrati do prihodnje seje podatke o miloščinarih, o njihovih premoženjskih razmerah, da se končno vprašanje miloščine uredi ter isto poviša. — V mestni blagajni se nahaja še nekaj žigosanega starega papirnatega denarja, ki se bo sežgal. — Mestna hranilnica bo zidala stanovanjsko hišo s 6—7 stanovanji. Za 50 tisoč dinarjev se ji odstopi del prostora ob Ljudskem vrtu, kjer so stale vojaške barake. — Policijski komisariat prosi za popravilo hiše. Ko se uredi povišanje najemnine, bo očina poslopje popravila. — Študijski knjižnici se dovoli podpora v znesku 10 tisoč dinarjev.

III. odsek (dr. Kac):

Trgovka Zlata Brišnik prosi, da se ji dovoli na Trgu Svobode postaviti paviljon, ker ji je dosedanji lokal odpovedan. Odsek priporoča, naj se postavijo v drevoledu na Aleksandrovi cesti pred frančiškansko cerkvijo paviljoni. Kljub ugovorjanju g. Weixla se naroči stavb. uradu, da napravi načrte. —

G. Weixl poroča o pritožbi branjev, da kmetje prodajajo sadje tudi popoldne; priporoča, naj se zahteva od prodajalcev povsod tehtnica. G. Lorber priporoča, naj se raje pazi na branjevke, kako shranjujejo sadje in kako navijajo cene. Pritožba se vrne odseku.

Poročilo župana.

G. župan poroča, da prosijo špeharji, da se jim dovoli ostati na trgu do 3. ure popoldne, ne samo do 11, kot dosedaj. Prošnji se ugodí. — Vel. župan se trudi, da dobi Maribor obrtno šolo. Prostor se bodo dobili v Vesni. — Kaldmine (taksa, katero pobira carinarnica za tlakanje cest) se je že precej nabralo. Občina bo tlakala več dovoznih ulic, ki vodijo na carinarnico; zato bo rabila 4.361.500 D. — Dnevni red javne seje je bil s tem izčrpan in nadaljevala se je tajna.

Tajništvo SLS za mesto Maribor naznanja, da priredijo krajevne organizacije SLS v nedeljo, dne 26. t. m., skupen izlet k Sv. Duhu na Ostri Vrh, kjer se bo vršilo tudi zborovanje SLS, na katerem bo poročal narodni poslanec g. Franjo Žebot. Vsi somišljeniki in prijatelji planin se uljudno vabijo! Pevski zbor Kat. Omladine bo skrbel za dobro zabavo. Kdor bi se hotel udeležiti skupnega kosila pri Sv. Duhu, ki bo stalo 20 din. za osebo, naj se javi do dne 22. t. m. v tajništvo SLS, Koroška cesta 1, kjer se dobijo tudi vsa druga tozadevna pojasnila. Čas odhoda iz Maribora se bo pravočasno javil v »Naši Straži«.

Naknadno poročilo udeležencem izleta na Ptujškogorov. G. narodni poslanec Franjo Žebot je brzojavil pripravljalnemu odboru, da je dovoljena polovična vožnja. Torej pridite po izkaznice, ker brez nje nima nihče pravice do izletniškega vlaka. Posebne karte za vožnjo ne bodo uradniki dajali, ker bo odbor za vse že do sobote zvečer preskrbel. Udeleženci gredo v nedeljo zjutraj kar na vlak ter se samo z legitimacijo izkažejo kolodvorskega vratarju, da imajo pravico do posebnega vlaka.

Glasbena Matica v Mariboru razpisuje za svojo šolo službo učitelja za violino. Zahteva se dovršeni konservatorij z učno prakso; prednost imajo ob sicer enakih ocenah prosilci, ki so usposobljeni kot dirigenti. Prošnje z osebnimi, študijskimi in morebitnimi službenimi dokazili naj se vložijo na odbor Glasbene Matice v Mariboru do 14. avgusta. Plača se odmeri kakor drž. uradnikom iste stopnje z 10 odstot. dodatkom. Služba se nastopi 15. septembra.

Čebelarstva podružnica za Maribor in okolico ima svoj tretji sestanek v nedeljo, dne 19. julija po deveti uri popoldne v vinorejski šoli. Polnoštevilno udeležbo želi odbor.

Zahvala. Vodstvo železničarskega pevskega društva »Krilato kolo« v Mariboru se prisrčno zahvaljuje vsem društvom, darovalcem in udeležencem za posest veselice, katero je društvo priredilo dne 5. julija v prostorih gostilne Požauko.

Darujte za spomenik vojnim žrtvam, ki počivajo na pokopališču v Pobrežju pri Mariboru!

LISTEK.

Mali svet naših očetov.

Roman v treh delih. Spisal Antonio Fogazzaro.

Prevod iz italijanščine.

30

»Nič ne povem . . . Nič ne povem . . . Moji menihi gredo na sprehod tiho, v copatah.«

Giacomijeve besede »nič ne povem«, so pomenile, da ima v roki čudovite karte in »menihi v copatah«, so pomenili v njegovem načinu govorjenja štiri kralje v igri. Med tem, ko se je pripravljaj k igri, otipal vsako karto posebej in jo premišljuje pogledal, je Pasotti izbral ugoden trenutek — vrhu tega je še upal, da ga zmede v igri. »Torej«, je rekel »pripovedujte mi nekoliko, kdaj ste hodili ponoči na Castello?«

»O Bog, pustimo to stvar«, je odgovoril gospod Giacomo ves zardel in otipaval karte kot še nikoli.

»Saj res, sedaj igrajte. Govorili bomo lahko pozneje. Sicer pa itak že vse vem.«

Ubogi gospod Giacomo, s tem trnjem v grlu, pa naj še igra! Tipal je karte, sopihal, dajal ven karte, ki bi jih moral obdržati. Zmotil se je, ko je štel taroke, zgubil je par menihov v njihovih copatah in kljub svoji »izborni« igri pustil precej igralnih znamk v Pasotti-jevih krempljih, ki se je porogljivo smejal, in nekaj na krožniku gospe Barbare, je s sklenjenimi rokami ponavljala: »Kaj ste vendar storili, gospod Giacomo, kaj ste vendar storili?«

Pasotti je pobral karte, jih začel mešati in porogljivo gledal gospoda Giacoma, ki ni vedel, kam bi se ozrl.

»Prav gotovo«, je rekel. »Vse vem, Gospa Cecca mi je vse povedala. Sicer pa, moj dragi gospod občinski odbornik, vi boste morali dati račun c. kr. komisarju v Porlezzi.«

Ko je to rekel, je ponudil šop kart Puttiniju, da bi dvignil. Toda, ko je Puttini slišal to grozeče ime, je začel stokati:

»O Bog, o Bog, kar vendar govorite, jaz nič ne vem, ... o Bog ... c. kr. komisar? ... Saj pravim, da nič ne vem ... oh!«

»Seveda«, je ponovil Pasotti. Pričakoval je besede, ki bi mu stvar nekoliko razsvetljila; in dal je svoji ženi znamenje, tako da je pokazal s palcem najprej na vrata in potem na svoja usta, kar je pomenilo, naj gre po pi-jačo.

»Ta nesrečni inženjer!« je vzkliknil gospod Giacomo, kakor da bi govoril sam pri sebi.

S trdom potegne ribič k sebi iz vode težki trnek, ki se je zganil. Upa, da ga je zgrabila velika riba, ki jo je tako dolgo pričakoval. Vleče, prav počasi vleče, končno pa zapazi v globini namesto ene, obrise dveh rib. Tedaj podvoji svojo previdnost in spretnost. Tako se je tudi Pasotti zelo začudil, ko je slišal, da je gospod Giacomo imenoval inženjerja, srce mu je začelo hitreje utripati in sklenil je priti na kar najbolj previden način do Giacome in Riberove skrivnosti.

»Gotovo«, je rekel. »Slabo je napravil.«

Gospod Giacomo je molčal.

Pasotti je vztrajal:

»Zelo slabo je napravil.«

Tedaj je prinesla gospa Barbara, smehljajoč se, na podstavku steklenico in kozarec. Vino je bilo temno-rdeče prozorno kot rubin, in gospod Giacomo ga je pogledal, če že ne nežno, pa vsaj dobrohotno. Vino je imelo rezek vonj, in gospod Giacomo ga je zaljubljeno vsrkaval, ganjen gledal vino in zopet vsrkaval vonj. Vino je imelo neko mehko polnost, ki je božala jezik in dušo s svojim okusom, bilo je baš dovolj rezko, kakor se je sklepalo po vonju. Gospod Giacomo ga je srkal z željo, da bi ne bilo tekoče in da bi ga nikdar ne bilo konec. Cmokal je, mlaskal in tleskal z jezikom; in če je od časa do časa položil kozarec na mizico, ga ni izpustil iz rok, niti ni odmaknil od njega svojih vlažnih oči.

»Ubogi inženjer!« je vzkliknil Pasotti. »Ubogi Riber! Pošten človek je, toda ...«

In vlekel je, vlekel, in nesrečni gospod Giacomo se je že prikazal s trnkom in vrstico.

»Pravzaprav«, je rekel, »nisem hotel. Silil me je k temu.« »Pojdite«, je rekel. »Zakaj nočete iti? Nič slabega se ne bo zgodilo, stvar je poštena.« »Da, sem rekel, tudi meni se zdi tako; toda te skrivnosti!« »Toda! Stara mati!« je rekel. »Razumem«, sem rekel, prijetno mi pa to ni. Tudi meni ne, je rekel on. Kakšno vlogo pa igrava potem midva, vi, in jaz? Vlogo norcev, je rekel na svoj

dobrovoljni, običajni način, kaj hočete? To je pač v mojem temperamentu. Torej pojdite, je rekel.«

Tu se je ustavil. Pasotti je počakal za trenutek, nato pa je s previdnostjo potegnil vrstico. »Najslabše je pri tem«, je rekel, »da na Castellu govore o tem.«

»Da, gospod, to se mi je zdelo. Družina je molčala, inženjer je molčal, jaz sem seveda tudi molčal, toda župnik ni molčal in cerkovnik tudi ni molčal.«

Župnik? Cerkovnik? Sedaj je Pasotti razumel. Osupnil je. Ni pričakoval tako velikega plena. Nalival je vjetemu gospodu Giacomu in z lahkoto izvlekel iz njega vse podrobnosti poroke; skušal je celo zvedeti o načrtih novoporočencev. To pa se mu ni posrečilo. Začel je mešati karte, da bi nadaljevali igro. Gospod Giacomo pa je pogledal na uro in videl, da manjka devet minut do sedmih; to je bil čas, ob katerem je moral naviti doma uro. Tri minute po cesti, dve minuti po stopnicah, torej ima samo še štiri minute časa, da se posloviti.

(Dalje prihodnjič.)

Viničarji, trezni in vestni, zmožni po 3 orale vinograda v najboljšem stanu vzdrževati, se sprejmejo proti dobremu plačilu. Pismene ali ustmene ponudbe se sprejemajo pri Eliji Predovič, Krčevina pri Framu. Vstop v službo do 15. novembra 1925. 319

Kavarna »Mestni park«. Vsak dan svira znani Šlager-Trio »Santo-Ledovski-Šimek« od 21. do 1. ure in popoldne (pri lepem vremenu) od 17. do 19. ure.

Premog iz svojega premogokopa pri Veliki Nedelji prodaja Slovenska premogokopna družba z o. z. v Ljubljani, Wolfsova ulica št. 1-1. 107

Vsak dan sveže goveje meso

po 12. 15 in 17.50 din. 1 kg, kakor vse vrste mesa, svinjetina, teletina itd., dalje vse vrste prekajenega mesa, kakor šunke, klobase vseh vrst. Dnevno sveže

mleto meso

pri

Tovarni klobas in mesnatih izdelkov

R. WELLE,

Filijalka: Maribor, Gosposka ulica 23.

Moške klobuke

najnovejših oblik, po najnižjih cenah kupite pri trdki Anica Traun, Maribor, Grajski trg 1

Za vkuhanje in nastavljanje

sadu, jagod in zelišč priporočamo

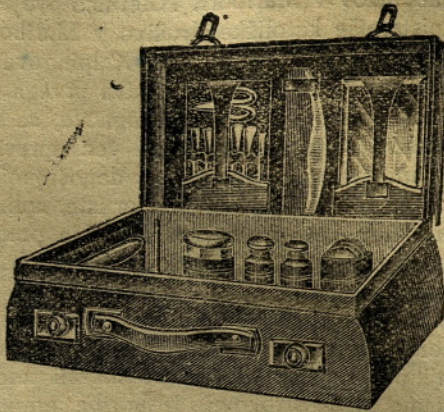
vlinski cvet, rum, žganja.

Kis za vlaganje kumarc.

ALBRECHT & STROHBACH

Maribor, Gosposka ulica 19.

Predno odpotujete

preskrbite se z potnimi kovčki, kasetami, necesari, torbami, listnicami, nahrbtniki i. t. d.

Vse to dobite v veliki izbiri in zmernih cenah samo pri

Ivan Kravos, Maribor,

Aleksandrova cesta 13. — Telefon 207

Najbolje in najvarneje naložite svoj denar pri Okrajni posojilnici v Ljutomeru.

ki obrestuje kranilne vloge navadne po 8%, večje in vezane po dogovoru tudi višje. Sprejema hranilne knjige drugih denarnih zavodov kot gotovino ter izvršuje vsa nakazila. — Tekoči računi.

Priporoča se Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Za poljske križe

si mnogi želijo Kristusove podobice (korpusa). Da ustreže ljudem, jih je oskrbela Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, kjer se dobijo po sledečih cenah: 65 cm veliki po 550 D, 75 cm veliki po 600 D, 80 cm veliki po 700 in 800 D, 90 cm veliki po 800 D, 100 cm veliki po 950 D in po 1280 D, 120 cm veliki 1700 D.

Stenski križi

z leseno podobo (korpusom) stanejo: Velikost 30 cm po 42 in 77 D, 25 cm po 55 in 90 D, 30 cm po 77 in 100 D, 35 cm po 96 in 115 D, 40 cm po 140 D.

Stenski križi

s kovinasto podobo stanejo v različnih velikostih po 4, 12, 18 in 24 D.

Stoječi križi

s kovinasto podobo stanejo v različnih velikostih in izpeljavah po 22, 24, 28, 30 in 36 D.

Izpeljava je zelo okusna in solidna, traja se tople priporoča, da si vsak, kdor križe potrebuje, ist kupi pri Tisk. sv. Cirila v Mariboru.

Javna zahvala.

Podpisani smatram za svojo dolžnost, da se tem potom najtopleje zahvalim

„SAVI“ obč. zavarovalni d. d. v Zagrebu,

pri kateri je bil zavarovan moj pokojni brat Josip Jirkal, ki se je pred kratkim pri dirki z motornimi kolesi v Mariboru smrtno ponesrečil, za najkulantnejšo in v najkrajšem roku izvršeno izplačilo celotne, za slučaj smrti vsled nezgode zavarovane svote.

Ob enem najbolje priporočam vsakomur omenjeno družbo za vse vrste zavarovanj.

V Zagrebu, dne 7. julija 1925.

Franjo Jirkal l. r.,
Florjanski put.

HRVATSKA ESKOMPNA BANKA PODRUŽNICA

MARIBOR

telefon št. 101 in 151 — — — brzojavni nasl.: Escomptebank

vljudno sporoča, da je prevzela vse posle dosedanje podružnice

Anglo-Austrian Bank Ltd.

v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 46.